

Gerçekleri Yazdım-Lice Defterleri

Yönetmen: Ersin Çelik
2012/Türkiye/Kürtçe-Türkçe/41'

Lice Defteri, Gerçeği Yazdım, yönetmenliğini Ersin Çelik'in üstlendiği 2012 yapımı bir belgesel filmidir. Belgesel Lice halkından biri olan ve uzun yıllar bu yörede muhtarlık yapmış 83 yaşındaki Ahmet Tektaş'ın 1945 yılından itibaren yazdığı hatıra defterini odak noktası olarak almaktadır. Ahmet Tektaş'ın günlüğü kendi deyimiyle "yazma merakından ve hatırlamayı sevmesinden" ortaya çıkan ve günümüzde arşivlerde yer ayrılması gereken somut kanıtlardan biri. 1975 yılında Diyarbakır, Lice'de meydana gelen büyük ve yıkıcı deprem felaketini, Kürt meselesinin en ateşli dönemlerinden olan 90'lı yılları birinci ağızdan ve objektif sayılabilecek bir dille anlatan bir defter, belki de bir tarihi kaynak.

Yeni Türkiye Sineması'na dair belgesellerin ve Kürt filmlerinin artışta olduğu bu dönemde Lice Defteri birinci derece tanıtılan anlatılan hikayesiyle, çeşitli yazılı ve görsel destekleriyle Kürt sorununun iki karşı cephesinden olan insanlar için de eşit inandırıcılığa. Ahmet Tektaş günü gününe aldığı notlarda 1975 yılındaki büyük Lice depreminde halkının yaşadığı zorlu günlere, dönem hükümetinin tutumuna, Demirel'in ağzından verilen ancak gerçekleşmeyen sözlere dikkat çekiyor. Yardıma muhtaç olan halkın ilerleyen sürede derdine çare bulmanın aksine devletin sert yaptırımlarını, yıkımlarını ve köy boşaltmalarını kendi ailesinin ve arkadaşlarının anılarıyla gözler önüne seriyor. Dönemin ana hatlarını çizen ve Türkiye'nin Kürt siyasetinin temelini oluşturan bu olaylara dair notlarının yanında, ana meseleyi besleyen küçük ve ilginç olaylara dair anekdotları da dikkat çekiyor. 4 köylünün öldürülmesi olayları, şoförlük yapan bir köylünün suçsuz yere 27 kurşunla öldürülmesi, asker baskınlarında yaralanan ve öldürülen sivil halka dair bilgiler açık bir şekilde görülüyor. Ve kendisinin bu hatıra defterinin içeriği ve devlet karşıtı tutumu nedeniyle askerle birebir yaşadığı olaylar hatırlanması ve olayın içindeki kişilerce irdelenmesi gereken detaylar olarak kendini gösteriyor.

İnsan doğasında neşe ve kederin bir arada bulunduğuna dair örnekler Ahmet Tektaş'ın defterinde de dikkat çekiyor. İç savaş sürerken, köye korku hakim iken ve halkın nerede yatacaklarına ve sabah ne halde uyanacaklarına dair kesin bir fikirleri yokken dahi yapılan düğünlerin, şuan silah sesleriyle uyuyup uyanmaya alışmış çocukların doğumlarının halkta yarattığı sevinç de içeren defteri günümüzde köyüne okuyarak tarihi bir belge olmasının yanı sıra, güzel anıları da hatırlatan bir kaynak olarak kullanıyor. Yöre halkının yaşadığı yıpratıcı günleri ve Lice Defteri'nin bir görsel eser haline gelmesinin kendine ifade ettiği anlamı filmde şöyle belirtiyor Ahmet Tektaş: "20 yıl, 50 yıl önce biz Kürtler köle gibiydik. Ancak bugün öyle değil. Bugün her şey ispatlıdır".

Aynı zamanda haberci ve gazeteci olan yönetmen Ersin Çelik filmi birçok yerel ve uluslararası platformda gösterime sunuyor. Film, Amed 'de (Diyarbakır) 20 - 26 Mayıs 2012 tarihleri arasında yapılan 2. *Film Amed Belgesel Film Festivali'*nde proje destek ödülüne layık görüldü. 1001 Belgesel Film Festivali kapsamında İstanbul başta olmak üzere çeşitli şehirlerde gösterildi.

Işık Önal